

درآمدی بر ظهور و افول تمدن‌ها
و وضعیت تمدنی انقلاب اسلامی

عطاءالله بیگدلی

سرشناسه: بیگدلی، عطاءالله، ۱۳۵۹ -

عنوان و نام پدیدآور: تمدن شناسی درآمدی بر ظهور و افول تمدن ها و وضعیت تمدن انقلاب

اسلامی / عطاءالله بیگدلی؛ به اهتمام مؤسسه علمی - فرهنگی سدید؛

ویراستار مهدی محدثی.

مشخصات نشر: تهران: دانشگاه امام صادق (ع)، بسیج دانشجویی ۱۳۹۶.

مشخصات ظاهری: ۱۴۸ ص.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۸۵۰-۹۰-۹

رده بندی کنگره: CB۱۱۳/ف۲ب۹۱۳۹۶

رده بندی دیویی: ۹۰۹

شماره کتاب شناسی ملی: ۴۶۶۸۹۰۱

تمدن شناسی

دیندی بر ظهور و افول تمدن ها

و وضعیت تمدن انقلاب اسلامی

پدید آورندگان: عطاءالله بیگدلی

به اهتمام: مؤسسه علمی - فرهنگی سدید

ناشر: انتشارات بسیج دانشجویی دانشگاه امام صادق (ع)

ویراستار نگارشی - فنی: مهدی محدثی

صفحه آرای: علی صبور

نوبت چاپ: اول - بهار ۱۳۹۶

تیراژ: ۲۰۰۰ نسخه

قیمت: ۸۰۰۰ تومان

آدرس: تهران خیابان انقلاب - ترسیده به فلسطین جنوبی - پلاک ۱۸

واحد ۱/۲ - انتشارات بسیج دانشجویی دانشگاه امام صادق (ع)

همراه: ۰۹۱۰۹۸۰۵۰۵۵

تلفن: ۶۶۴۸۶۱۲۰

۶۶۴۸۵۸۵۰

sadidisu.ir

rc.basijisu.ir

sadidisu@gmail.com

فهرست

مقدمه ناشر | ۱۱

طرح رستر | ۱۲

فصل اول: دقایق مفاهیم | ۱۷

بخش اول: تعریف تمدن | ۱۸

تفکر، فرهنگ، تمدن | ۲۱

مثال‌هایی در توضیح سه‌گانه | ۲۴

نسبت تفکر، فرهنگ و تمدن | ۲۷

بخش دوم: تمدن بهینه | ۳۱

بخش سوم: ابزار و تمدن (تکنولوژی) | ۳۵

بخش چهارم: مفهوم «امکان» و «عدم امکان» تمدن | ۳۹

بخش پنجم: چرخه نیاز و پاسخ نیاز و نیازهای اولیه | ۴۱

بخش ششم: اشتراکات تمدنی | ۴۴

بخش هفتم: تسمیه تمدن‌ها | ۴۷

بخش هشتم: معنای پیشرفت | ۴۹

بخش نهم: قدرت بازروایی | ۵۳

بخش دهم: فلسفه تمدن | ۵۵

فصل دوم: فرآیند ظهور و سقوط تمدن‌ها | ۵۹

مرحله ایجاد اجمالی تفکر نو | ۶۱

مرحله نفی | ۶۳

مرحله عمل جدید | ۶۴

❁ مرحله مداخلات سطحی تمدنی (الصاق سطحی) | ۶۴

❁ الصاق عمیق و تلفیق | ۶۴

❁ تخریب و ساخت جدید | ۶۶

❁ بهینه‌سازی و چرخه نیاز و تولید | ۶۷

❁ درگیری با تفکر نو و فروپاشی | ۶۷

فصل سوم: نکاتی پیرامون تمدن دینی | ۷۱

❁ تمدن دینی از فریگی تا تناسب | ۷۳

❁ توصیف یک تمدن دینی | ۷۵

ساعات خواب و بیداری و کار | ۷۷

بغل‌ها | یزان کار | ۷۸

خانه | استاد معماری | ۸۱

خانواده | ۸۱

لباس و پوشش | ۸۱

غذا | ۸۴

حمل و نقل | ۸۵

مالکیت | ۸۷

اقتصاد، خرید و فروش و نهادهای مالی | ۸۸

نهاد سیاست و حقوق | ۹۰

علم و کتاب | ۹۱

رسانه و ارتباطات | ۹۲

طب | ۹۳

ورزش | ۹۳

فصل چهارم: انقلاب اسلامی؛ از انتظار تمدن تا تمدن انتظار | ۹۷

اصل حکومت در دوران غیبت | ۱۰۰

نظر حضرت امام خمینی علیه السلام | ۱۰۰

نظر مخالفین اصل حکومت | ۱۰۳

پاسخ امام | ۱۰۵

هدف حکومت در زمان غیبت | ۱۰۹

از منظر امام | ۱۰۹

از منظر رهبر انقلاب آیت الله خامنه‌ای | ۱۱۰

آیا خواهیم رسید؟ | ۱۱۲

ما و افق انقلاب اسلامی | ۱۱۴

فصل پنجم: برخی توصیه‌ها و راهبردها | ۱۲۳

ایمان به تفکر | ۱۲۵

ایمان به غیب | ۱۲۷

جنتِ نفی، جنتِ عمل | ۱۲۸

مجت، گل‌خانه، رنج | ۱۲۹

آر قرون وسطای مسیحی: | ۱۳۰

آغاز رنسانس | ۱۳۱

آغاز آبدن دین | ۱۳۲

آغاز از نو | ۱۳۳

آغاز از خود | ۱۳۵

آغاز از مسجد | ۱۳۵

موازی‌سازی | ۱۳۷

تغییر میدان عمل | ۱۳۹

خانواده‌محوری | ۱۴۰

صبر و رضا | ۱۴۱

سخن آخر | ۱۴۳

کتاب‌نامه | ۱۴۵

منابع فارسی | ۱۴۵

کتاب | ۱۴۵

مقالات | ۱۴۹

منابع عربی | ۱۴۹

مقدمه ناشر

ظهور و سقوط تمدن‌ها در ادوار مختلف تاریخی از علل و عوامل متعددی سرچشمه می‌گیرد. علل و عواملی که نوع تحلیل و توجه به آن در ظهور و سقوط تمدن‌های گوناگونی تأثیر خواهد بود. همین مسئله اساسی است که زمینه‌ساز توجه جدی اندیشمندان غربی علی‌الخصوص شرق‌شناسان پس از عصر روشنگری را به نگارش و تحلیل تاریخ تمدن‌های بزرگ واداشته است و این تحلیل‌ها بستر ساز ساخت اندیشه اندیشمندان مشرق زمین گردیده و از همین‌رو در وابستگی اندیشه‌ای ما به غرب تأثیری بمرقابل انکار داشته است؛ تأثیری که باعث وابستگی بیشتر ما به غرب و وابستگی بیشتر ما در دوران سلاطین معاصر شده است. اشاره به مجموعه آثاری از جمله تاریخ تمدن نوشته ویل و آریل دورانت و تاریخ فلسفه نوشته فردریک کاپلند در این مجموعه منابع مرجعی است که توانسته است تأثیری بسزا بر شکل‌دهی به اندیشه اندیشمندان شرقی داشته باشد و اگر این فرآیند وابستگی اندیشه‌ای به غرب در اندیشمندان شرقی امتداد یابد بی‌شک ته مانده‌های تمدنی آنها نیز به فراموشی خواهد رفت و تمدنی یکپارچه از مؤلفه‌های غربی سامان خواهد یافت.

در مقابل این جریان‌سازی تحلیلی از وقایع تاریخی و علل ظهور و سقوط تمدن‌ها توسط اندیشمندان غربی، در دوران معاصر علماء اسلامی تلاش داشته‌اند، تحلیل‌های تمدنی برپایه از مبانی اسلامی را احیاء و از خلال

مباحث کلامی و معرفتی بسط و گسترش دهند. چنین ترائی از اندیشمندان اسلامی پایه‌گذار مبانی‌ای گردیده است که زمینه‌ساز شکل‌گیری انقلاب اسلامی شد و بر همین اساس و با توجه به ابتناء انقلاب اسلامی بر پایه‌های اسلام ناب، تحلیل انگاره‌های تاریخی-تمدنی و دلایل ظهور و سقوط تمدن‌ها بر این اساس، شروع حرکتی اندیشه‌ای در تغییر ریل تمدن حاکم غربی است. حرکتی که نیازمند توجه بیش از پیش اندیشمندان متوجه این رهیافت تاریخی است، تا بتواند به‌گونه‌ای جدی سامان یافته و کم‌کم به گفتمان غالب تبدیل شود. همین اهمیت و عنایت به کارکرد تحلیل‌های تمدنی و تاریخی بریافته رهیافت انقلاب اسلامی است که مرکز تحقیقات بسیج دانشجویی دانشگاه امام صادق (ع) بر آن داشته تا در راستای شعار «علوم انسانی اسلامی، از اندیشه تا تدلی» از پژوهش‌هایی همچون پژوهش پیش‌رو و از پژوهشگرانی همچون برادر ارجمند جناب آقای دکتر بیگدلی استقبال نماید و زمینه‌سازی چاپ و انتشار زحمات آن را فراهم آید.

امید آن می‌رود ارتقاء علمی و کیفی چنین پژوهش‌ها و پژوهشگرانی در سال‌های آتی زمینه‌ساز گفتمان‌سازی غالب تحلیل‌های تاریخی-تمدنی مبتنی بر اندیشه اسلام ناب گردد.

در پایان ضمن استقبال از دیدگاه‌های محاط‌ارجمند درباره این اثر و پیشنهادهای سازنده آنان درباره موضوعات یاد شده لازم است از زحمات استاد گرانقدر جناب آقای دکتر عطاءالله بیگدلی در ارائه این مطالب تقدیر و تشکر نماییم.

و ما توفیقی الا بالله العلی‌العظیم

مرکز تحقیقات بسیج

دانشگاه امام صادق (ع)